

gjøre de alligevel!). Nei, det kan ikke ske gennem de Fattiges Kasse. Hvis det ærede Medlem fra Frederiksbævt vidste saadanne Tilfælde, burde det ærede Medlem ad anden Vej søge at drage en saadan Bestyrelse for de Fattiges Kasse til Ansvar, naar den opfyldte sine Forpligtelser paa en saa samvittighedsløs Maade. (Ufbyrdelse.) Jeg siger, det er underligt fra den Side at høre Modvillie derimod. Jeg nævnte før, at den Kommune, hvor jeg hører hjemme, har i de sidste Aar givet 1,200 Kr. til de Fattiges Kasse. Den skal dertil have Amtsrådets Samtykke, og da den sidst forlangte dette Samtykke, var der et nyt Amtsrådsmedlem, som tillige er Medlem af Thinget over os, som talte derimod. Han sagde, at naar man vilde give saa mange Penge, som 1,200 Kr. var, da var det kun for at have saa mange flere Bølgere, han var derfor derimod; Amtsrådets Samtykke opnaedes dog; jeg skulde tro, at det er prisværdigt at have saa mange Bølgere som muligt. Som sagt, den Følelse er kommet mere og mere frem, at de Fattiges Kasse ikke er i Stand til med de Midler, den raader over, at udrette, hvad man havde ventet. I det Lovforslag om Fattigvæsenet, som blev forelagt i Samlingen 1874—75, tror jeg, af daværende Indenrigsminister Tobiesen, var der foruden om det egentlige Fattigvæsen en Afdeling — det var vist Kap. 9 — om Hjælp til Selvhjælp, og han havde i et andet Afsnit af Loven et Kapitel, der handlede blandt andet om Tilskud til de Fattiges Kasse. Der har i de senere Aar været flere Forslag fremme ad privat Vej, og derfor glæder det mig, at et lignende Forslag nu er kommet frem. Jeg vil tillige sige de ærede Forslagsstillere Tak, fordi de have taget noget bort af de tidligere private Forslag, have holdt sig til Understøttelseskasser, til Tilskud til de Fattiges Kasse, men derimod have ladet hvile indtil videre det, som angaar Tilskud til Alderdomsforsørgelses- og Sygekasser, ikke fordi jeg mener, at dette er unødvendigt, men fordi det under de nuværende Forhold er lettere at faae Lidt end det Hele sat igennem. Jeg siger: Da vi mere og mere have en Følelse af, at Noget maa der gøres, saa gaar det ikke an at lade være. Enten man ser hen til Kommunekasserne, som skulle yde Pengene til det offentlige Fattigvæsen, eller man ser hen til dem, som skulle have Hjælpen, saa maa man sige, det er nødvendigt, at Noget gøres. Man pleier at kalde det offentlige Fattigvæsen et Svælg, hvori der ingen Bund er. Udgifterne til Fattigvæsenet voxe stadig i en foruroligende Grad, der er ingen af de kommunale Udgifter, der er i en saadan Stig-

ning i den senere Tid som Udgifterne til Fattigvæsenet. Jeg skal eksempelvis nævne, at i den Kommune, hvor jeg hører hjemme — det er en Kommune paa 550 Ldr. Hartorn med noget over 2,000 Mennesker — ere Udgifterne til det offentlige Fattigvæsen omtrent 7000 Kroner om Aaret. Det er altsaa i Virkeligheden nødvendigt, at der bliver gjort Noget i den Henseende. Det er Tilfældet, at hos dem, som komme ind under det offentlige Fattigvæsen, voxe Begierligheden efter at faae Mere stærkere og stærkere, og Lysten til selv at arbejde taber sig mere og mere, og det er ikke saa underligt; thi naar en Mand først kommer under det offentlige Fattigvæsen, saa er dermed hans Selvstændighed egentlig taget fra ham, han har mistet sine borgerlige, politiske Rettigheder, mistet sin Selvfølelse og Lyst til at stræbe efter eget Erhverv. Det forekommer mig derfor, at Samfundet begaar en Uret, og jeg kunde gjerne sige en blodig Uret mod mange Mennesker, som det kaster ind under det offentlige Fattigvæsen. Der er vist Ingen heri Salen, uden at han kjender Familier, stræbsomme, flittige Familier, der have sat deres Værelse i at staa paa egne Ben, men som paa Grund af Sygdom, stor Børneskole, eller fordi de ere blevne gamle og svage og ikke længere kunne arbejde, saa ere blevne kastede ind under det offentlige Fattigvæsen. Derved begaar man en stor Uret, ikke blot imod dem, men maaste i endnu større Grad mod deres Børn; thi det har sin store Betydning, under hvilke Forhold Børnene ere blevne opdragte. Naar Børn ere kastede hen paa en Fattiggaard, hvor mange Steder værdig Trængende kunne være blandede sammen med daarlige Mennesker, og Børnene voxe op under disse Forhold, kan man ikke undre sig over at se, hvad der jo ogsaa er oplyst af Statistiken, at det er det ene Slægtled i en Familie efter det andet, der falder Kommunen til Byrde. Jeg kunde maaste gaa videre og sige, at Statistiken over Forbryderverdenen viser noget Lignende. Hvis er Skylden? Det er Samfundets. Vi bæve vor store Del af Ansvaret derfor — det kan ikke nytte at nægte dette — fordi vi lade Børnene voxe op under saadanne Forhold. Derfor har Samfundet den Pligt, den absolute Pligt, at værdige Trængende bør hjælpes uden derved at komme ind under det offentlige Fattigvæsen. Man kan tale saa meget, man vil, om, at der ikke er noget Vanærende ved at nyde Fattigunderstøttelse; det kan ikke nytte. Den, der nyder Fattigunderstøttelse, den, der falder Kommunen til Byrde, har selv en Følelse af, med hvilke Dine han bliver set paa,